

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 2. Quæ sint affectiones universalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

duntaxat convenit, & extrinsecè; Aliàs equus aut Petrus etiam foret prædicatum. IV. Dum affirmo, Petrum esse hominem, natura humana & contracta, & abstracta est, *contracta* ex parte subjecti, *abstracta* ex parte prædicati. *Nec obstat*, quòd actus iudicii sit simplex qualitas; Est enim simplex qualitas, fateor; sed præterea Virtualiter est duplex; cùm sit repræsentatio prædicati, & subjecti, quæ ratione distinguuntur. V. Dum Universale prædicatur actu, manet adhuc prædicabile, non quidem *potentiâ purâ*, & excludente omnem actum, quale est, antequam actu prædicetur; sed *potentiâ mixtâ*, quæ actum aliquem includit. VI. Sensus externi non faciunt Universale; sensus enim, teste *Aristotele*, est singulare, intellectus Universalium. Quando verò idem Philosophus dicit, quòd objectum oculi non sit color hic, vel ille, sed color. Nihil aliud intendit, quàm quòd oculus non necessariò determinetur ad unum colorem, sed quòd omnes respiciat, & quemlibet in singulari. *Vide etiam* n. 212.

§. II.

Quæ sint Affectiones Universalis?

278. *Dico*. Ex ipso *Aristotele* variæ assignantur Universalis affectiones, secundùm varias considerationes, quibus spectari potest. I. Si consideretur in ordine ad tempus, est *æternum*, non quidem *quoad existentiam realem*, & positivè; cùm præter Deum nihil positivè
ab

ab æterno existat: Nec quoad existentiam objectivam seu rationis, quam ab intellectu accipit; sed ratione essentialium, quæ omni tempore, quo Universale existit, ei conveniunt. Æternitatem hanc negativam appellat D. Thomas, dicitque Universalia æterna esse, quatenus nulli tempori addiuntur. Hinc de Universalibus complexis in materia necessaria fiunt propositiones æternæ veritatis; nam verbum est in materia necessaria à tempore abstrahit. Unde quocumque tempore hanc proferas propositionem: *Homo est animal rationale*, semper est vera; & velided juxtà Aristotelem *Universalis sunt semper*.

2. Si spectetur in ordine ad locum, est ubique, & immensum, tum negativè, quatenus ex se indifferens est, ut in diversis locis per sua singularia existat, & quatenus hæc v. g. propositio: *Petrus est animal*, semper vera est, quocumque demum in loco proferatur. Tum positivè, non quidem simpliciter, sic enim immensum esse soli Deo convenit; sed secundum quid, quatenus in iis locis omnibus est, in quibus ejus singularia existunt.

3. Si sumatur in ordine ad actionem agentis, ingenerabile est, & incorruptibile. Universale enim per se nec generatur, nec corrumpitur; sed per accidens, & ratione singularium, quibus inest, non enim nascitur, aut moritur animal ut sic, sed hoc animal v. g. Petrus, Paulus vel Molossus &c.

4. Si

4. Si spectetur in ordine ad potentiam abstrahentem, est *insensibile*; *per se* enim non sentitur, sed *per accidens* tantum, & ratione singularium. Inde consequitur, Universale nec per externum, nec per internum sensum fieri per se; versantur enim sensus tantum circa sensibilia per se.

5. Si consideretur in ordine ad cognitionem, *Universalis, juxta Arist. 1. phys. c. 1. notius est, quàm minus Universale quoad se*: Quia cognitio totius actualis distinctè haberi nequit, quin partes ejus essentielles cognoscantur; sed Universaliora sunt partes essentielles minus Universalium; sic *hominis*, qui est terminus minus Universalis, partes essentielles sunt *substantia, corpus &c.* quæ Universaliora sunt.

6. Si consideretur in ordine ad singularia, *prius est illis*, non quidem *tempore*, & *existentiâ*, sed *naturâ*, & *existendi consequentiâ*, quatenus benè argumentor à singularibus ad Universalia, v. g. sic: *Petrus est, ergo homo est*; non autem vicissim.

7. Universale vel *materiale*, vel *immateriale* est, respectu inferiorum, in quibus fundatur. Hæc si materialia sint, etiam Universale materiale dicitur, si spiritualia, spirituale nuncupatur.

8. Relativè ad inferiora est *totum potentiale*, quia multa potentiâ complectitur ut partes: Sic genus continet potentiâ species, species individua, quibus secundum se totam intensivè sumptam apta est inesse, & de illis prædicari.

279. Ex his inferes & resolves sequentia *paradoxa*. I. *Universalia semper sunt, & nunquam.* *Semper*, quatenus nulli tempori adduntur, & in materia necessaria de illis fiunt propositiones semper veræ. *Nunquam*, quatenus ut talia per se non habent existentiam realem positivam, sed fundamentaliter existunt in singularibus. II. *Universalia ubique sunt & nullibi.* *Ubiqve negativè; nullibi per se*, sed tantum per accidens ratione Singularium, quæ fiunt in loco. III. *Universale est ubiqve positivè, & non est ubiqve positivè.* *Est*, nimirum secundum quid; *non est*, scilicet simpliciter, ut Deus. IV. *Universale non est homo, nec nunc, sed semper, & ubiqve.* ut inquit *Arist. lib. 1. Poster.* Hoc resolvere ex præcedentibus, pronum est. V. *Universalia magis sunt, quàm particularia;* Eoquod non sint temporalia per se, nec per se generentur aut corrumpantur, sicut singularia. VI. *Universaliora notiora sunt, quàm minus Universalia,* ut fert pronuntiatum philosophicum; & tamen illa *difficiliora cognitu sunt, quæ magis Universalia,* quod alterum est Philosophorum pronuntiatum. *Notiora* sunt quoad se juxta explicationem suprâ affectione quintâ datam. *Difficiliora cognitu sunt quoad nos, & sensus nostros,* à quibus cognitio initium ducit; nam minus Universalia sensibus propinquiora sunt, quàm magis Universalia (intellige præcipuè prima scientiarum principia, quorum cognitio ex terminis habetur) qui enim viâ inventio-

Q

nis

nis cognitionem scientificam acquirit, ab Universalibus, sensui vicinioribus, ad Universaliora progreditur.

DISPUTATIO III.

De Universalibus in specie & Individuo.

280. **D**iffertatio de Universalibus in specie alio nomine *Ifagoge Porphyrii* appellatur ab $\epsilon\iota\sigma$ in, & $\alpha\gamma\omega\gamma\eta$ ductio; propterea quod *Porphyrius* Phoenix, qui una cum *Origene* Philosophiæ Platoniciæ sub *Plotino* seculo Christi tertio operam navavit suam, & ex Judæo Christianus, ac rursus ex Christiano Judæus factus est, in *Chrysaorii* discipuli sui gratiam, Tractatum de quinque vocibus, seu prædicabilibus conscripserit, quò perfectius eum in notitiam de prædicamentis Aristotelicis introduceret. Tractatum hunc *Porphyrii* à malè scriptis perpurgatum magni semper fecerunt Philosophi etiam Christiani, ac propter multiplicem utilitatem suam publicis etiam prælectionibus censuerunt dignissimum. Horum iudicio, eruditisque eorum ac doctissimis in *Ifagogen Porphyrii* elucubrationibus non possum, si sapere velim, non acquiescere, eisque suffragari. Ne autem, quod intus iudico, verbisque assevero, factis negem, doctrinam